

DEN BLIDE BYRÅKRATEN

PORTRETET

Av: Carina Kaljord, KoRus Nord

Med sin avslepnne, bløte sørlandsdialekt får han ordet «mulighetsrom» til å høres ut som en gylden elv, full av løfter. Og det er kanskje nettopp dét Folkehelseprogrammet kan vise seg å bli for norske kommuner. Fagdirektør Ole Trygve Stigen i Folkehelseinstituttet er i alle fall klar på at programmet som nå rulles ut, kan bidra til mye forebyggende nybrottsarbeid.

I 15 år har Stigen (45) vært byråkrat i ulike avdelinger i Helsedirektoratet, sist med blant annet kompetansesentrene innen rus som ansvarsområde. Sist høst begynte han i stillingen som fagdirektør i Folkehelseinstituttet. Men også i den nye stillingen ønsker han å løfte det forebyggende rusarbeidet.

Må kjenne sin besøkelsestid

Stigen er opptatt av at kommunene nå må kjenne sin besøkelsestid og utnytte de mulighetene som Folkehelseprogrammet gir:

– Det skjer mye godt arbeid i kommunene, men vi vet for lite om effekten av tiltak som settes inn. Dette håper vi at Folkehelseprogrammet kan hjelpe oss med. For å bedre barn og unges psykiske helse kan man i en kommune blant annet se på tiltak for å heve debutalderen for alkoholbruk, man kan jobbe opp mot foreldre og holdning til rus, eller man kan ha fokus på et trygt og rusfritt nærmiljø. Vi oppfordrer kommunene til å være kreative og se muligheter for å prøve nye tiltak gjennom programmet. Vi trenger å bygge ny kunnskap, og nå finnes det penger til å gjennomføre ulike satsinger som kommunen kanskje allerede har planlagt.

Reiseglad

Når Stigen ikke er på jobb, går mesteparten av tida til å følge opp ungene på 11 og 14 år, og så spiller han litt fotball for sin egen del. Ryktene sier at han er

svært reiseglad, da aller helst i eget land. Sist sommer var familien på biltur i Norge. Stigen har sommer i stemmen når han forteller:

– Særlig turen gjennom Nordland var helt magisk. Det ene stedet var vakrere enn det andre; fra Hennesberget via Bø i Vesterålen til Tranøy, sier han med sin karakteristiske skarre-r og begeistring i stemmen. Stigen er i det hele tatt en fyr som lett lar seg begeistre, og som også får andre til å bli begeistret.

Ønsker mer samarbeid

I sin nye jobb i FHI kommer han til å jobbe med å styrke folkehelsearbeidet i kommunene og effekten av ulike tiltak.

– Kommunene er opptatt av kunnskapsutvikling, og politikere spør hva ulike innsatser fører til av endringer. Derfor er evaluering av effekter av tiltak et sentralt element i de innsatser og tiltak som kommunene kommer i gang med i løpet av Folkehelseprogrammet. Her er det snakk om å bygge stein på stein, for til slutt å stå igjen med tiltak som vi vet virker, sier Stigen. *Syns du FHI har tett nok kontakt med norske kommuner? Eller blir dere bare et myndighetsorgan som er fjernt fra den kommunale virkeligheten?*

– På noen områder har vi svært tett kontakt med kommunene, særlig når det gjelder smittevern, men også når det gjelder en del store nasjonale undersøkelser, som mor og barn-undersøkelsen som har pågått i mange år. FHI ønsker selvsagt at vi skal være

– *Kommunene bør satse på de virkemidlene vi vet virker: redusere tilgjengelighet av alkohol og styrke kontrollfunksjonene, oppfordrer fagdirektør Ole Trygve Stigen i Folkehelseinstituttet. Foto: Helsedirektoratet*

viktig for kommunene på langt flere områder, og at vi i større grad kan være en samarbeidspartner for videreutvikling av tiltak i kommunene. FHI sitter på store mengder data, så her er det helt klart et stort potensial for både mer og tettere samarbeid.

Også rusforebygging

Folkehelseinstituttets rolle i programmet er blant annet å bistå kommunene når det gjelder evaluering av tiltak. Dette skal skje gjennom veiledning på nett, kompetansebygging og ved å gå inn i enkeltprosjekter.

– *Det kan se ut som om det er et hovedfokus på psykisk helse hos barn og unge, og at det rusforebyggende perspektivet tones noe ned, stemmer det?*

– Det er riktig at psykisk helse løftes, men Folkehelseprogrammet har også en helt klar rusforebyggende profil. Ved FHI er vi klare på at også når rusbruk går ned blant ungdom, er det viktig å gjennomføre tiltak for å opprettholde situasjonen. Rusmisbruk og høyt alkoholinntak er en av de viktigste årsakene til redusert livskvalitet, helse og sosial trygghet i flere kommuner, og gjennom deltakelse i folkehelseprogrammer kan kommunen få utviklet tiltak som kan fremme en positiv lokalsamfunnsutvikling, sier Stigen.

FAKTA OLE TRYGVE STIGEN:

- 45 år, gift, 2 barn
- Opprinnelig fra Vennesla
- Jobbet 15 år i Helsedirektoratet, de siste årene med Kompetansesentrene innen rus som ansvarsområde.
- Ansatt som fagdirektør ved Folkehelseinstituttet sist høst.
- Skal følge opp Folkehelseprogrammet bl.a. gjennom evaluering av tiltak

FAKTA FOLKEHELSEPROGRAMMET:

- Et tiårig program for folkehelsearbeid i kommunene med en ramme på 56 millioner kroner.
- Finansieringen skjer gjennom omdisponering av ulike tilskuddsordninger.
- Programmet skal bidra til å fremme praksisnær og kommunebasert forskning, og til en langsiktig styrking av kommunenes arbeid med å fremme befolkningens helse og livskvalitet.
- Barn og unge er en prioritert målgruppe, psykisk helse og livskvalitet og rusforebygging er viktige stikkord.
- Staten ved Helse- omsorgsdepartementet og Kommunesektoren ved KS har gått sammen om å etablere programmet, mens Helsedirektoratet leder selve gjennomføringen av satsingen.
- Folkehelseinstituttets rolle i programmet er blant annet å bistå kommunene når det gjelder evaluering av tiltak. Dette skal skje gjennom veiledning på nett, kompetansebygging og ved å gå inn i enkeltprosjekter.